

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

7/18493 GK 36

Sayı : E-56020453-610-1523-5958/8280

Konu : Yazılı soru önergesi

22/01/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 04/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1522939 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18493 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1523-6952/9647
Konu : Yazılı soru önergesi

22 / 01 / 2025

Sayın Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18493 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

A) "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı,

B) "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinin birinci fıkrasında, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; ikinci fıkrasında, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; dördüncü fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Belirtilen hükümler çerçevesinde, Anayasanın 9 ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce verilen ara karar, karar ve hükümlerin hukukî dayanakları ile gerekçelerine dair Bakanlığımızda bilgi bulunmadığı gibi, sözü edilen karar ve hükümlerin olağan yargısal denetimi, başvuru usulü ve şartları ilgili kanunlarda gösterilen yargı mercilerine aittir.

II- A) 10/06/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 18. maddesiyle 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı" kenar başlıklı 53. madde eklenmiş ve bu Başkanlık, Bakanlığımızın hizmet birimleri arasında yerini almıştır. Bu maddeye göre Başkanlığın görevleri; kırılğan gruba yönelik hak ve hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanmasına ilişkin faaliyetleri yürütmek, mağdurların kendilerine tanınan haklar ve yardımlar konusunda bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yürütmek, adli desteğe ihtiyaç duyanlara uygun müdahale programları geliştirmek, tekrarlanan mağduriyetleri önleyici tedbirler almak, psiko-sosyal destek hizmetlerinin geliştirilmesine ve uygulanmasına yönelik faaliyetleri yürütmek, mağdurların adalete erişimini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yapmak ve uygulamak, adli süreçte tanıklara yönelik hizmetlerin geliştirilmesine ve uygulanmasına ilişkin faaliyetleri yürütmek, adliyelerde görev alan pedagog, psikolog ve sosyal çalışmacı gibi uzmanların çalışma usul ve esaslarını belirlemek, adli yardımla ilgili

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

mevzuatın Bakanlığa verdiği görevleri ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde yürütmek ve adli yardım hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde işleyişine yönelik tedbirleri almak, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapmak, mağdurların her alanda desteklenmesini sağlamak amacıyla toplumsal farkındalığı artırıcı faaliyetlerde bulunmak şeklinde belirlenmiştir.

Başkanlığın başlıca hedefleri arasında; başta çocuklar, kadınlar, yaşlılar ve engelli bireyler olmak üzere tüm suç mağdurlarının ve tanıkların, sahip oldukları haklar ile kendilerine sunulabilecek yardım ve destek hizmetleri konusunda bilgilendirilmeleri ve kırılgan gruba mensup mağdurların adli süreçte etkin şekilde desteklenerek adalete erişimlerinin kolaylaştırılması yer almakta olup Başkanlığın çalışmaları bu yönde devam etmektedir.

02/09/2022 tarihinde Başkanlık bünyesinde çocuk, kadın, yaşlı, engelli ve tanıklara yönelik politikalar geliştirilmesi ile adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince sunulan hizmetlerin etkinliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmek üzere Bakan Oluru ile Çocuk Hizmetleri Daire Başkanlığı ve Kadın Hizmetleri Daire Başkanlığı ile Adli Destek ve Yardım Hizmetleri Daire Başkanlığı kurulmuştur.

B) Bakanlığımızca 63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca adliyelerde kurulan "adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri" bünyesinde yer alan bürolar aracılığıyla suç mağdurlarına yönelik bilgilendirme ve yönlendirme faaliyetleri ile kırılgan gruba dahil mağdurların adalete erişimlerinin güçlendirilmesine yönelik hizmetler, tüm ülke genelinde yürütülmektedir.

Müdürlüklerin kurulmasıyla birlikte; daha önce çocuk ve aile mahkemelerinde görev yapan uzmanlar aracılığıyla sağlanan psiko-sosyal destek faaliyetleri Cumhuriyet başsavcılıkları ile tüm mahkemeleri kapsayacak şekilde genişletilmiş, hizmet sunumuna ilişkin standartlar geliştirilmiş, vaka yönetiminin uygulandığı etkin bir sistem oluşturulmuştur.

Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde yer alan "bilgilendirme ve yönlendirme büroları"nda tüm suç mağdurları; adli süreç ve bu süreçte sahip oldukları haklar ile kendilerine hizmet sunan kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları konusunda bilgilendirilmekte ve ihtiyaçları doğrultusunda hizmet alabilecekleri kurum ve kuruluşlara yönlendirilmektedir. Bu sayede değişik kurumlar tarafından mağdurlara sunulan hizmetlerin etkin, kesintisiz ve bütüncül bir şekilde yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

Çocuklar ve kadınlar gibi bireysel özellikleri nedeniyle suçtan daha fazla etkilendiği tespit edilen kırılgan gruba dâhil mağdurların adalete erişimlerinin güçlendirilmesine yönelik çeşitli hizmetler de sunulmaktadır. Maruz kalınan suçtan daha fazla etkilendiği ve desteğe ihtiyaç duyduğu anlaşılan bu kapsamdaki mağdurlara yönelik olarak "kırılgan grup destek büroları"nda çalışan adli destek görevlileri tarafından yapılan bireysel değerlendirme sonucunda adli destek planı hazırlanmakta ve gerektiğinde vaka yönetimi uygulanmak suretiyle etkin bir şekilde psiko-sosyal destek hizmeti sunulmaktadır.

C) Bakanlığımız tarafından, faille yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen, öncelikli olarak cinsel suç ve aile içi şiddet suçu mağdurları, engelli birey ve kırılgan gruba dâhil mağdurlar, diğer mağdurlar ve tanıklar ile suça sürüklenen çocukların ifade ve beyanlarının uzman eşliğinde özel ortamda alınması için 2017 yılında adli görüşme odaları (AGO) uygulamasına geçilmiştir.

Ç) Suç mağdurlarının bilgilendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında mağdurların sahip oldukları haklar ile kendilerine sunulan hizmetlere dair bilgilerin yer aldığı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

"https://magdurbilgi.adalet.gov.tr/" internet sitesi üç farklı dilde erişime açılmıştır. Suç mağdurları internet sitesini ziyaret ettiklerinde yaşadıkları mağduriyet türüne göre hangi haklara sahip olduklarını, hangi hizmeti hangi kurumlardan alabileceklerini ve bunun için nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini kolaylıkla öğrenebilmektedir.

Suç mağdurlarının adli süreç hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla bazı temel haklar ile suç türleri hakkındaki bilgilerin yer aldığı çeşitli broşürler de fiziki ve dijital ortamda erişime sunulmuştur.

Belirtilen hususlara ek olarak; "magdur@adalet.gov.tr" e-posta hesabı üzerinden mağdurların başvuruları Başkanlık tarafından ivedi bir şekilde ele alınarak gereğinin yapılması için ilgili yerlere yönlendirilmektedir.

III- "Güven veren bir adalet" sisteminin oluşturulabilmesi için Bakanlığımız görevinin, genel adalet politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması, yasal ve yapısal ihtiyaçların belirlenip karşılanmasıyla sınırlı olduğu, yargılamaların Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak sonuçlandırılması görevinin ise münhasıran, bağımsızlıkları Anayasal teminata bağlanmış bulunan hâkimlere ve yargı yetkisini Türk Milleti adına kullanan mahkemelere verildiği malûmlardır.

Hukuk devletinin en önemli boyutunu, yargı sisteminin adil ve etkin işleyişi, etkin işleyişin en önemli boyutunu ise yargılamaların makûl sürede sonuçlandırılması oluşturmaktadır. Sosyal ve ekonomik alandaki ilerleme ve gelişmeler, yargının görev alanına giren sorun ve ihtilafların da çeşitlenerek artması sonucunu doğurmuştur. Yargıda iş yükü ile yargılama sürelerinin uzunluğu sadece Ülkemiz için değil, dünyada pek çok ülkenin güncel bir sorunu niteliğindedir. Bu sorunun çözümü, adalete erişimin güçlendirilmesi ve yargı sistemimizin etkin hâle getirilmesi adına çalışmalar, uzunca bir süredir devam etmektedir.

Ülkemizde son yıllarda gerçekleştirilen reformlar çerçevesinde çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Her reformun aynı zamanda daha güçlü ve demokratik bir Türkiye'nin inşasına katkıda bulunacağı gerçeğinden hareketle Bakanlığımızca son yıllarda reform iradesi süreklilik arz etmiş, ortaya konulan yenilikçi anlayış, kendi özünü ve kimliğini koruyarak zamanın ilerisine geçme noktasında yoğunlaşmıştır.

Bakanlığımızca yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi ile hak ve özgürlüklerin daha da iyileştirilmesine yönelik olarak oluşturulan politikalarla yapısal reform çalışmaları sürdürülmektedir. Bakanlığımız sorunların çözümünde günlük ve geçici çözümler üretmek yerine kalıcı çözümler getiren bir anlayış çerçevesinde planlı bir reform süreci başlatarak ilk "Yargı Reformu Strateji Belgesi"ni 2009 yılında hazırlamıştır. Bu belgenin başarılı bir şekilde uygulanarak tamamlanmasını müteakip 2015 yılında ikinci ve 2019 yılında üçüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi hazırlanmıştır.

IV- 30 Mayıs 2019 tarihinde ilan edilen ve 2023 sonu itibarıyla uygulama dönemi sona eren üçüncü Belgenin vizyonu "Güven Veren ve Erişilebilir Bir Adalet" olarak belirlenmiştir. Yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının geliştirilmesi, yargılanma hakkının makul süre kapsamında gözetilmesi ve adalete erişimin kolaylaştırılması, Belgenin temel ilke ve değerleri arasında yer almıştır. Belgenin başarılı bir şekilde uygulanması ve faaliyetlerin takibi amacıyla Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı, 5 Ekim 2020 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır. Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı ile Belgede öngörülen her bir faaliyetin uygulanma zamanı, bütçesi ve uygulamadan sorumlu kurumlara yer verilmiş, böylece öngörülebilirlik, şeffaflık ve hesap verilebilirlik adına önemli bir adım atılmıştır. Uygulama dönemi içerisinde birçok yargı paketi kanunlaşmış ayrıca birçok idari faaliyet de hayata

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

geçirilmiştir.

Ülkemizin yargı alanında yol haritası niteliğinde olan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planının güncellenmesi çalışmaları "Hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi" vizyonu ile başlatılmıştır.

Hazırlık çalışmaları devam eden Yeni Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında, önceki dönemde edinilen tecrübeler sayesinde iyi işleyen yönlerin daha da güçlendirilmesine, önümüzdeki dönemin ihtiyaçlarının karşılanmasına ve adalet hizmetlerinin daha etkin ve kaliteli sunulabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

V- Anayasanın, "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" kenar başlıklı 88. maddesinde kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği hükmü yer almakta iken söz konusu hüküm, 16/04/2017 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16. maddesiyle; kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği şeklinde değiştirilmiş, söz konusu düzenleme 09/07/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10/07/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; adalet hizmetleriyle ilgili konularda gerekli araştırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve görüş bildirmek Bakanlığımızın görevleri arasında sayıldığından çalışmalarımız bu çerçevede yürütülmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

